

УДК 502/504

Криволапчук В. – ст. гр. Е-19-2

Поліський національний університет

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ

Науковий керівник: к.с.-г.н., доцент Герасимчук Л.О.

Kryvolapchuk V.

Polissia National University

IMPACT OF MILITARY OPERATIONS ON THE ENVIRONMENT

Supervisor: Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor
Herasymchuk L.O.

Ключові слова: військові дії, навколишнє середовище, забруднення.

Keywords: military operations, environment, pollution.

Аналізуючи вплив військових дій на навколишнє середовище, можна стверджувати, що вони належать до найшкідливіших факторів для екології. Військові конфлікти призводять до забруднення повітря, водних ресурсів та ґрунту, втрати біорізноманіття та руйнування екосистем, впливають на клімат та загрожують здоров'ю людей. Тому необхідно досліджувати головні причини та наслідки цих дій, а також шляхи запобігання їх впливу на довкілля.

Одна з головних причин негативного впливу військових дій на навколишнє середовище полягає у застосуванні різноманітних видів зброї та боєприпасів. Наприклад, використання хімічної, бактеріологічної та ядерної зброї може призвести до масового отруєння живих організмів та надовго залишити свої сліди. Крім того, конвенційна зброя також може негативно вплинути на навколишнє середовище через використання шкідливих матеріалів, які можуть бути складні для утилізації.

Іншою причиною впливу військових дій на довкілля є руйнування інфраструктури та природних ресурсів. Внаслідок бомбардувань, обстрілу та інших дій можуть бути пошкоджені або повністю знищені будинки, дороги, мости, заводи, електростанції та інші споруди. Це може призвести до порушення нормального функціонування суспільства та економіки, а також погіршення якості життя населення. Крім того, в ході війни зазвичай зменшується доступ до природних ресурсів, таких як питна вода, ліси та нафта, які використовуються для задоволення потреб армій та цивільного населення. Це може призвести до забруднення питної води, виснаження лісів та інших ресурсів, а також до пошкодження природних заповідників та парків.

Наслідки військових конфліктів для довкілля є серйозним питанням. Воно має багато аспектів, які необхідно враховувати. По-перше, воно призводить до виснаження природних ресурсів та зменшення їх кількості, що негативно впливає на якість життя людей та інших видів. По-друге, конфлікти викликають глобальне потепління та зміни клімату через викиди парникових газів та аерозолів. По-третє, вони загрожують життю та здоров'ю людей через ризик зараження хворобами, травмами або радіацією. По-четверте, війни спричиняють порушення екологічної рівноваги та біорізноманіття через вимирання та мутацію видів. У зв'язку з цим, необхідно уважно вивчати та оцінювати екологічні наслідки військових дій та шукати способи зменшення їх впливу на довкілля.

Щоб запобігти впливу військових конфліктів на навколишнє середовище, необхідно вживати різних заходів. Перш за все, необхідно стежити за мирним вирішенням конфліктів та не допускати їх подальшого розвитку. Для цього необхідно підтримувати діалог та співпрацю між державами, підтримувати демократичні цінності, захищати права людини та забезпечувати соціальну справедливість та економічний розвиток. Крім того, необхідно обмежити або повністю заборонити застосування найбільш руйнівних видів зброї, зокрема хімічної, бактеріологічної та ядерної. Для цього необхідно ратифікувати міжнародні договори та конвенції, що обмежують або повністю забороняють застосування цієї зброї. Нарешті, необхідно оцінювати та моніторити екологічний стан територій, які постраждали внаслідок військових конфліктів, та проводити їх реставрацію, реконструкцію та відновлення. Для цього потрібно залучати міжнародні організації та громадські ініціативи, які можуть надати фінансову, технічну та гуманітарну допомогу.

Отже, проблема впливу воєнних дій на навколишнє середовище є актуальною та складною, яка вимагає величезної уваги та рішення. Вона має різноманітні причини, наслідки та способи запобігання, які слід враховувати при організації та проведенні воєнних операцій. Проте найбільш ефективним методом запобігання впливу воєнних дій на навколишнє середовище є уникнення самої воєнної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Войціховська А. Дослідження ЕПЛ впливу військових дій на довкілля на сході України. *Екологія. Право. Людина*. 2015. № 23/24 (63/64). С. 57–59.
2. Гетьман В. І. Степові заповідники: наслідки військових дій для екосистем. *Бібліотека Всеукраїнської екологічної ліги. Серія "Охорона навколишнього середовища"*. 2019. № 2, лют. С. 9–15.
3. Екологічні наслідки військових дій / М. М. Кругліченко та ін. 2019. URL: <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/7393> (дата звернення: 14.04.2023).
4. Про охорону навколишнього природного середовища. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 14.04.2023).
5. Тихенко О. М., Любасюк І. П. Вплив військових дій на екологічну безпеку держави: thesis. 2015. URL: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/29337> (дата звернення: 14.04.2023).
6. Чудненко В. О. Водні об'єкти як об'єкт відновлення об'єктів природного навколишнього середовища від військових дій. *Становлення та розвиток правової держави: проблеми теорії та практики*. 2022. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-287-9-81> (дата звернення: 14.04.2023).
7. Як війна руйнує природу України. *BBC News Україна*. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/extra/mwu5sxghvc/ukraine-war-damaged-nature> (дата звернення: 14.04.2023).
8. Якість життя населення, яке постраждало від військових дій / N. Bielikova та ін. *Physical education, sport and health culture in modern society*. 2022. № 1(57). С. 3–9. URL: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2022-01-03-09> (дата звернення: 14.04.2023).
9. How war impacts climate change and the environment. *Global Citizen*. URL: <https://www.globalcitizen.org/en/content/how-war-impacts-the-environment-and-climate-change/> (дата звернення: 14.04.2023).
10. User S. Наслідки російської військової агресії для довкілля України – Всеукраїнська екологічна ліга. *Головна – Всеукраїнська екологічна ліга*. URL: <https://www.ecoleague.net/pro-vel/tematychni-napriamy-diialnosti/vplyv-voiennykh-dii-na-dovkillia> (дата звернення: 14.04.2023).